

[Poul Møller.]

Men i og med, at denne tanke, altså tanken om et alternativ til fællesmarkedet, afvises som uklog for tiden, må vi til gengæld se i øjnene, at mulighederne for at forstærke og udbyde EFTA samtidig formindskes, selv inden for denne organisations nuværende medlemskreds, thi hvis hverken England eller andre vil tage skridt til en forenet markedsorganisation af eksempelvis EFTA og visse Commonwealthlande, bl. a. på grund af fremtidige europæiske forhandlinger, så vil til gengæld flere lande inden for EFTA vige tilbage for at krænke Commonwealths interesser ved at udbygge EFTA-samarbejdet. Det er jo specielt Storbritannien, der har dette problem, men det er også vort, og derfor bør ingen på nuværende tidspunkt forsikre sig selv om, at den holdning, som vi og andre EFTA-lande har valgt at indtage over for EEC-landene, givetvis lader sig opretholde på ubestemt tid. Der kan komme en dag, da EFTA-landene i fællesskab må finde frem til et alternativ, der i hvert fald økonomisk er nogenlunde jævnbyrdigt med fællesmarkedet.

USAs holdning vil alle jo spejle efter i denne forbindelse, men selv om USA politisk må være imod Frankrigs stilling, skal man ikke forvente, at USA af den grund vil svække de handelspolitiske bånd med fællesmarkedet. Det er i sig selv en naiv forestilling ud fra rent økonomiske overvejelser, men det er det også ud fra politiske, fordi USA ikke har nogen som helst interesse i at fjerne sig fra fællesmarkedslandene. Præsident Kennedy har ingen bemyndigelse til at forhandle direkte med Storbritannien eller EFTA om ophævelse af toldsatser, men af de nævnte grunde har han sikkert heller ingen interesse i at sikre sig en sådan bemyndigelse.

Forhandlingerne med USA kommer derfor til at foregå på GATT-basis, og vi har jo desværre erfaringer for, at disse kan være lange og trange, uden at resultaterne hidtil har stået i forhold til anstrengelserne; men hvis Trade Expansion Act kan føre til et lykkeligere resultat, hilser vi det naturligvis med glæde, og det er klart, at vi er enige med den højtærede udenrigsminister i, at Danmark bør bidrage hertil under forudsætning af — som udenrigsministeren

nævnte — at toldnedsættelserne også omfatter landbrugsvarer.

Den tanke har været rejst fra fransk side, at EFTA som helhed kan blive associeret EEC. Denne mulighed blev ikke belyst af de to ministre i deres redegørelser; men statsministeren har i den vesttyske radio givet udtryk for sympati for tanken — det er jo snart mange steder fra, vi skal hente vor viden om regeringens politik. Tanken er i øvrigt sympatisk og interessant, hvis man ikke netop erindrer, at det var den tanke, man arbejdede med i to år i den såkaldte Maudlingkomité under OEEC. Dengang kunne Frankrig ikke acceptere associations-tanken, i hvert fald ikke efter at de Gaulle var blevet præsident i Frankrig, og derfor brød forhandlingerne sammen. Nu er Frankrig tilsyneladende villigere, men så uberegnelig den franske politik har været, nærer man frygt for, at det hele kun er et fornyet påskud til at få endnu et par år til at forløbe med langvarige forhandlinger, der ender i det rene sejpineri. Når dette er sagt, bør det tilføjes, at associationen lider af den iøjnefaldende skavank, at de associerede medlemmer intet har at skulle have sagt, men må indrette deres økonomi helt i overensstemmelse med det, de seks beslutter. De associerede lande vil også være uden indflydelse på et eventuelt politisk samarbejde, hvilket formentlig i sig selv gør tanken umulig for Storbritannien, da det jo er almindelig kendt, at det var politiske overvejelser, politiske motiver, der ændrede Storbritanniens holdning til de seks, og som førte til, at Storbritannien søgte medlemskab.

Der er derfor efter vor vurdering ikke lige om hjørnet nogen stor plan, som vi kan se hen til eller håbe på — for det afgørende for os alle er naturligvis, hvordan Danmark skal stille sig.

Da den højtærede statsminister benyttede så stor en del af sin redegørelse til at fortælle om sine møder i Paris og i London, ville det være forkert, om vi lod dette gå ubemærket hen; denne rejse har jo også optaget os meget. Vi lyttede til Paris, vi lyttede til London for at få besked om landets politik. Vi erfarede, at den internationale presse blev orienteret om Danmarks politik, før vi blev det.